

Høring - forslag til endringer i jernbaneforskriften, Jernbanedirektoratets innspill

Vi viser til brev av 27.10.2023, «Høring – forslag til endringer i jernbaneforskriften», der vi bes om innspill til høringen.

Innledende merknad

Jernbanedirektoratet er enig i den innledende beskrivelsen av de styringsmessige utfordringene i sektoren, og at det er behov for klarlegging av ansvar og roller på en del områder. Det er derfor positivt at jernbaneforskriften endres med intensjon om å tydeliggjøre rolledelingen og grensesnittet mellom sentrale aktører, inkludert Jernbanedirektoratet og Bane NOR.

Jernbanesektoren har gjennomført store organisatoriske endringer de siste ti årene. Omfattende organisasjonsendringer tar tid og er krevende å gjennomføre. Jernbanedirektoratet mener det er fornuftig å foreta justeringer og forbedringer innenfor dagens organisering framfor å gjennomføre større organisatoriske grep for å løse de styringsmessige utfordringene.

Forslaget legger opp til tydeligere rammer for virksomheten til infrastrukturforvalter Bane NOR ved at det innføres et årlig oppdragsbrev til foretaket, som sammen med tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet skal utgjøre departementets styring av direktorat og foretak. Etter vårt syn vil det bidra til en mer helhetlig styring av sektoren.

Innspill til forskriftsendringene

§ 1-2

Jernbanedirektoratet støtter innføring av oppdragsbrev til foretaket, som erstatning for tidligere rammeavtale. Dette vil gi en mer helhetlig styring når det koordineres med departementets oppdrag til Jernbanedirektoratet i tildelingsbrev.

Vi foreslår ny formulering for § 1-2 (2), for å sikre at togselskapene har frihet til å tilby bedre vilkår: «Samferdselsdepartementet godkjenner minimumskrav til transportvilkår og maksimal tilleggsavgift for rutegående persontransport etter § 3-1.»

§ 1-6

Beskrivelsen av Jernbanedirektoratets rolle og ansvar er i tråd med instruksen, og vi mener at det er positivt at dette forskriftsfestes og ses i sammenheng med rollen til infrastrukturforvalter for å sikre en helhetlig styring og utvikling av jernbanen.

§ 1-6 (2) i forskriften skal ifølge høringsnotatet klargjøre Jernbanedirektoratets oppgaver og ansvar. På s. 27 i høringsnotatet påpekes det at det er viktig å skille mellom direktoratets ansvar for togtilbudet og Bane NORs ansvar for den årlige ruteplanen og tilhørende kapasitetsfordeling. Dette er en viktig avklaring av rollen mellom direktoratet og Bane NOR, men etter vår oppfatning er det ikke mulig å lese denne rolledelingen ut av ordlyden i selve forskriften. Denne rolledelingen kan med fordel tydeliggjøres i selve forskriftsteksten. Vi foreslår derfor å legge til følgende formulering: «Jernbanedirektoratet har blant annet ansvar for togtilbudet, og Bane NOR har ansvar for den årlige ruteplanen og tilhørende kapasitetsfordeling».

I høringsnotatet viser departementet til at § 1-6 (5) understøtter Jernbanedirektoratets helhetlige risikovurderinger og håndtering av risiko på sektornivå. Vi gjør oppmerksom på at forskriftens formuleringer ikke gir Jernbanedirektoratet myndighet til å kreve noe eller pålegge andre aktører en handling, men kun omhandler råd og innspill.

§ 3-6

I forslag til ny § 36 (1) står det at infrastrukturforvalter skal utarbeide en plan som omfatter investerings- og finansieringsprogrammer innenfor rammer fastsatt av staten. Vi forstår det slik at dette skal være infrastrukturforvalters egen plan, ikke transportsektorens plan (NTP). Dette kan med fordel presiseres. Vi støtter imidlertid innholdet i formuleringen, da det vil gi togselskapene bedre forutsigbarhet.

§ 5.1

Jernbanedirektoratet støtter at Network Statement gjøres bindende for Bane NOR. Det gir bedre forutsigbarhet for togselskapene.

§ 6.3

Samferdselsdepartementet foreslår at departementet må ta del i beslutninger om det skal innføres påslag i infrastrukturavgiftene for at Bane NOR skal oppnå inntil full dekning for sine kostnader (s. 33). Vi mener at Jernbanedirektoratet bør ha en rolle her, som ansvarlig for trafikkavtalene, på grunn av at konsekvensene av endringer i infrastrukturavgiftene treffer togselskapene.

Vi foreslår derfor at første setning i forskriftsteksten i § 6-3 endres til: «Innenfor fristene i sjetten ledd skal departementet, etter forslag fra Jernbanedirektoratet, gjennom fastsettelse av inntektsramme som angitt i § 1-2 tredje ledd, godkjenne at infrastrukturforvalter fastsetter og krever inn påslag på infrastrukturavgifter etter § 6-2 for å oppnå inntil full dekning for sine kostnader.».

Med vennlig hilsen

Marit Rønning
Assisterende jernbanedirektør

Ruth Høyland Jønsrud
Kommunikasjonsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur